

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ตลอดมา มนุษย์ใช้ภาษาในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด และความต้องการไปยังผู้อื่น เพื่อสร้างความเข้าใจตรงกัน และสามารถประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ทางสังคมร่วมกันได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ กิจกรรมทางภาษาที่เป็นเครื่องมือสื่อความหมายของมวลมนุษย์ แบ่งออกได้เป็นสี่ประเภทคือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน การอ่านเป็นทักษะหนึ่งที่ยอมรับกันว่ามีความสำคัญมาก เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ และเป็นสิ่งถ่ายทอดความคิดระหว่างบุคคล อัลเบิร์ต เจ แฮร์ริส (Albert J. Harris, 1956: 5) ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านไว้ สรุปได้ว่า ทักษะการอ่านสำคัญที่สุด เพราะเป็นเครื่องมือที่จะนำมาซึ่งความรู้ ความคิดต่าง ๆ ทุกแขนง นอกจากนี้ ฟรานซิส เบคอน (Francis Bacon, 1967 : 24) นักปราชญ์ชาวอังกฤษ ยังกล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า "การอ่านทำให้คนเป็นคนโดยสมบูรณ์"

ในด้านการศึกษา ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน (2525: 17) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการอ่านว่า

...ในการเรียนทุกระดับจำเป็นต้องใช้ความสามารถในการอ่านเป็นเครื่องมือในการศึกษา จะเห็นได้จากมหาวิทยาลัย วิทยาลัยโรงเรียนต่าง ๆ มีห้องสมุดเป็นหัวใจในการเรียน การอ่านเปรียบเหมือนกุญแจสำหรับไขหาความรู้ที่มีอยู่มากมายในโลก ถ้าได้นำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมย่อมทำให้สังคมนั้นเจริญ พัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว

จากความคิดเห็นดังกล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า การอ่านมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่า การอ่านมีความสำคัญ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตมากกว่ายุคทุกสมัยที่ผ่านมา เนื่องจากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และวิทยาการต่าง ๆ เจริญก้าวหน้าขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการติดต่อสื่อสารด้วยสิ่งพิมพ์ หนังสือ และเอกสารต่าง ๆ มีจำนวนเพิ่มขึ้นมากมาย มนุษย์จึงจำเป็นต้องใช้การอ่านในการแสวงหาความรู้ให้ทันกับความเจริญก้าวหน้า และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาของโลก เพื่อช่วยให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมที่ซับซ้อนนี้ได้เหมาะสม การอ่านจึงทำให้ผู้อ่านทันโลก ทันเหตุการณ์เป็นอย่างดี ดังที่ รัญจวน อินทรกำแหง (2521: 36) กล่าวไว้ว่า

...การอ่านหนังสือมีความจำเป็นต่อชีวิตคนในยุคปัจจุบันยิ่งกว่ายุคที่ผ่านมา เพราะโลกปัจจุบันเป็นโลกที่หมุนเร็ว ทั้งในด้านวัตถุ วิทยาการ เทคโนโลยี ความนึกคิด ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างประเทศก็เดินหมุนเร็ว และแปรเปลี่ยนเร็ว ฉะนั้น จึงเป็นการจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอ่านหนังสือ เพื่อให้สามารถติดตามความเคลื่อนไหว ความก้าวหน้า และความเปลี่ยนแปลงทั้งหลาย ได้ทันกาล

การอ่านเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ และมีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของคนทุกวัย ทั้งในด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ และการพักผ่อนหย่อนใจ สำหรับผู้ใหญ่ การอ่านจะมีประโยชน์ในเรื่องของการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ ลอร์เรนซ์ อี ฮาฟเนอร์ และ บี จอลลี ไฮเดน (Lawrence E. Hafner and B. Jolly Hayden, 1972: 40) กล่าวว่า "การอ่านจะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ช่วยให้ได้ความรู้เพิ่มเติม ช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ทำให้สติปัญญากว้างขวาง เป็นผลดีต่อการพัฒนาตนเอง ทั้งในด้านบุคลิกภาพ และการประกอบอาชีพ ทั้งยังก่อให้เกิดความรื่นรมย์อีกด้วย"

ในสถาบันการศึกษา การอ่านเป็นกิจกรรมที่นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการศึกษาเล่าเรียนของนักเรียนทุกระดับชั้น เพราะนักเรียนต้องใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการเรียน ก่อ สวัสดิพานิชย์ (2505: 199) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านสำหรับนักเรียนว่า "การอ่านเป็นหัวใจของกิจกรรมทั้งหลายของนักเรียน" ซึ่งความคิดนี้สอดคล้องกับ รุท สเตรง (Ruth Strang, 1940: 11) ที่แสดงความคิดเห็นว่า การอ่านมีความสำคัญสำหรับนักเรียน เพราะกิจกรรมการเรียนทุกอย่างร้อยละ 80 ถึง 90 ต้องอาศัยการอ่านเป็นสำคัญ

ในเรื่องทักษะการอ่านนี้ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรพรย์ (2523: 98) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

...ทักษะการอ่าน เป็นทักษะที่สำคัญและใช้มากในชีวิตประจำวัน เพราะเป็นทักษะที่นักเรียนใช้แสวงหาสรรพวิทยาการต่าง ๆ เพื่อความบันเทิง และการพักผ่อนหย่อนใจ ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่าน และมีทักษะในการอ่านสูงย่อมแสวงหาความรู้ และศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และหากนักเรียนมีพื้นฐานทักษะการอ่านดีแล้ว ย่อมสามารถนำไปใช้ เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี...

จากความคิดเห็นดังกล่าว สรุปได้ว่า การอ่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อนักเรียน เพราะเป็นรากฐานเบื้องต้นของการเรียนวิชาต่าง ๆ และความสำเร็จในการเรียนของนักเรียนขึ้นอยู่กับ การอ่านที่มีประสิทธิภาพทั้งสิ้น นั่นคือ การที่นักเรียนสามารถอ่านได้รวดเร็ว และสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี

ในเรื่องการอ่านเร็วและสามารถจับใจความสำคัญได้นี้ เอกรินทร์ สีมหาศาล (2533: 1) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

...ทักษะการอ่านเร็ว และสามารถจับใจความสำคัญได้จัดเป็นทักษะที่ต้องฝึกผู้เรียน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา จนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามลำดับความพร้อมเพรียงในการอ่าน และความสามารถทางภาษา ควบคู่กันไปโดยตลอด ทั้งนี้การอ่านได้เร็วนอกจากจะช่วยประหยัดเวลาในการอ่านหนังสือแต่ละเล่มแล้วยังช่วยให้ผู้อ่านปรับตัวเข้ากับสื่อการอ่านสมัยเทคโนโลยีนิยมได้อย่างดีอีกด้วย เพราะบรรดาสื่อการอ่านที่แวดล้อมตัวผู้อ่านทุกวันนี้ มุ่งเสนอสาระในสารอย่างกระชับ รัดกุม มุ่งเสนอข้อมูลที่เป็นประเด็นสำคัญ ๆ เท่านั้น ผู้อ่านจึงต้องอาศัยการกวาดตาค้นหาความหมาย และความเข้าใจอย่างรวดเร็ว... การอ่านออกและรู้ใจความในระดับปกติ จึงดูไม่ค่อยจะเหมาะสมกับการเป็นนักอ่านในยุคปัจจุบัน...

ความคิดเห็นข้างต้นสอดคล้องกับความคิดของ ไพฑูรย์ ธรรมแสง (2529: 59-60) ซึ่งกล่าวถึงทักษะการอ่านเร็วไว้ดังนี้

การอ่านเร็วเป็นทักษะที่ควรฝึกให้แก่นักเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ทักษะที่เกิดขึ้นจะติดตัวไปจนกระทั่งถึงเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา และต่อไปจนตลอดชีวิต เมื่อมีทักษะแล้วก็จะสามารถนำไปใช้ในการอ่านเพื่อแสวงหาความรู้ และความบันเทิงได้อย่างมาก

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า ทักษะการอ่านเร็วเป็นทักษะสำคัญที่นักเรียนควรได้รับการฝึก เพื่อให้เป็นนักอ่านที่มีประสิทธิภาพต่อไป ดังที่ ฌอนมวงส์ สักซอดมรรคผล (2529: 11) กล่าวว่า "การอ่านเร็วนี้จำเป็นต้องฝึกฝนให้เกิดทักษะ" ฆะอบ ropsychology (2526: 108) ได้กล่าวถึงเรื่องการฝึกอ่านเร็วว่า "การที่จะอ่านให้ได้รวดเร็วต้องอาศัยการฝึกฝน ต้องอ่านบ่อย ๆ และหัดจับใจความในเวลาจำกัด ถ้าไม่ฝึกฝนในการอ่าน ก็จะอ่านไม่ได้รวดเร็ว" วีระชัย มีชอบธรรม และคณะ (2530: 10) ได้แสดงความคิดเห็นไว้สอดคล้องกันว่า "การที่จะอ่านได้รวดเร็วเข้าใจ และจำ

ได้นั้น จำเป็นต้องฝึกฝนอยู่เป็นปกติ"

แม้จะมีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้มาก และเห็นว่าควรจะฝึกให้นักเรียนอ่านเร็ว แต่ยังมีนักเรียนในระดับมัธยมอีกเป็นจำนวนมากที่ประสบปัญหาในการอ่าน ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2520: 37) ได้กล่าวถึงปัญหาในการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาไว้ว่า "นักเรียนระดับมัธยมศึกษาในปัจจุบัน ยังมีจำนวนมากที่อ่านหนังสือไม่เป็น คืออ่านแล้วไม่สาธารถจับใจความเรื่องที่อ่านไม่เข้าใจเรื่องและวิจารณ์ไม่เป็น"

แม้แมส ซวลิต (2529: 160) ได้กล่าวถึงสภาพของการอ่านในสังคมไทยปัจจุบันสรุปได้ว่า ยังไม่ได้พัฒนาถึงระดับมาตรฐานสากล ปัญหาประเด็นสำคัญที่พบในการอ่านคือ นักเรียนอ่านได้ช้า อ่านออกแต่ไม่แตกฉาน และอ่านได้แต่ไม่เข้าใจความหมาย ไม่สามารถสรุปใจความได้

ผลการวิจัยการอ่านของสมาคมการอ่านแห่งประเทศไทย (อ้างถึงใน บันลือ พฤกษ์วัน (2529: 28) พบว่า "เด็กวัย 15-25 ปี (ระดับมัธยมถึงอุดมศึกษา) ทักษะการอ่านไม่ดีพอ อ่านแล้วจับประเด็นสำคัญไม่ได้ ได้แต่เพียงข้อปลื้กย่อย"

ปัญหาในการอ่านของนักเรียนดังที่ได้กล่าวมานั้น จำเป็นจะต้องได้รับการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาให้นักเรียนมีสมรรถภาพในการอ่านสูงขึ้น โดยครูจะต้องเป็นผู้คอยชี้แนะแนวทางในการอ่านให้แก่ นักเรียน ฝึกฝนให้นักเรียนเกิดทักษะในการอ่าน เพราะการอ่าน เป็นทักษะที่สามารถปรับปรุงและฝึกฝนให้ดีขึ้นได้ ถ้าครูใช้วิธีการ และเครื่องมือในการฝึกที่เหมาะสม อลิซาเบธ เอ ซิมป์สัน (Elizabeth A. Simpson, 1951: 5) กล่าวไว้ว่า "ในการฝึกการอ่าน ถ้ามีการจัดการฝึกอย่างมีระบบ ผู้รับการฝึกจะสามารถเพิ่มความเร็วในการอ่าน และความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ภายใน 4 ถึง 7 สัปดาห์"

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การอ่านเร็วเป็นทักษะที่สำคัญ และจำเป็นยิ่งสำหรับนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สมควรที่จะได้รับการฝึกฝนการอ่านเร็ว เพื่อนำทักษะนี้ไปใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาขั้นสูงต่อไป แต่จากประสบการณ์การสอนที่ผ่านมา ผู้วิจัยเห็นว่า นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ยังไม่ได้รับการพัฒนาสมรรถภาพด้านการอ่านเร็วเท่าที่ควร ประกอบกับยังไม่มีผู้ใดศึกษาเรื่องการสร้างเครื่องมือเพื่อฝึกการอ่านเร็วแก่นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ และมีความตั้งใจที่จะสร้างเครื่องมือในการฝึกเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการอ่านเร็วขึ้นทั้งนี้เพื่อช่วยให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้พัฒนาสมรรถภาพการอ่านเร็ว และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ และยังเป็นแนวทางให้ครูอาจารย์ ผู้สอนวิชาภาษาไทยได้นำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการอ่านเร็วในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สมมติฐานในการวิจัย

จากผลการวิจัยของนิทัศน์ เสมอพิทักษ์ (2524) ที่ได้ศึกษาประสิทธิภาพชุดการฝึกสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และจากผลการวิจัยของ นงนุช วัฒนเขจร (2533) ที่ได้ศึกษาผลการทดลองใช้แบบฝึกสมรรถภาพการอ่านอย่างมีวิจรรย์ญาณที่มีต่อความสามารถ และสมรรถภาพในการอ่านเร็วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกอ่านด้วยชุดฝึกหรือแบบฝึกการอ่าน มีสมรรถภาพการอ่านเร็วสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกอ่านด้วยชุดฝึกหรือแบบฝึกการอ่าน ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ไว้ดังต่อไปนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยได้รับการฝึกอ่านเร็วด้วย แบบฝึกสมรรถภาพการอ่านเร็ว มีสมรรถภาพการอ่านเร็วสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ได้รับการฝึกอ่านเร็วด้วยแบบฝึกสมรรถภาพการอ่านเร็ว

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2535 โรงเรียนคอนสารวิทยาคม อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 2 ห้องเรียน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 40 คน รวม 80 คน
2. เนื้อเรื่องที่นำมาเป็นแบบทดสอบ และฝึกสมรรถภาพการอ่านเร็วสำหรับใช้ในการทดลองเป็นเนื้อเรื่องหรือข้อความที่คัดมาจากหนังสือประเภทต่าง ๆ ได้แก่ บทความสารคดี นิทาน เรื่องสั้น ซึ่งมีเนื้อหาสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักเกณฑ์ของ สุันทนา มั่นเศรษฐวิทย์ (2532, 140-153) ซึ่งปรับมาจากหลักเกณฑ์ของ อี ฟราย (E. Fry, 1977: 242-254)
3. ระยะเวลาในการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมใช้เวลาในการทดลองระหว่างเดือนตุลาคม ถึงเดือนธันวาคม 2535 เป็นเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 คาบ รวม 20 คาบ คาบละ 50 นาที
4. ในการทดลองสอน ผู้วิจัยเป็นผู้สอนนักเรียนด้วยตนเอง ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การวิจัยครั้งนี้ไม่ศึกษาถึงสภาพแวดล้อม และองค์ประกอบส่วนตัวของนักเรียน แต่มุ่งศึกษาเฉพาะสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียน
2. ในการทดสอบและฝึกสมรรถภาพการอ่านเร็ว นักเรียนทำแบบทดสอบและแบบฝึกสมรรถภาพการอ่านเร็วอย่างเต็มความสามารถ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. การพัฒนา หมายถึง ความก้าวหน้า ความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นซึ่งเกิดจากการได้รับความรู้ และการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ
2. สมรรถภาพการอ่านเร็ว หมายถึง ความสามารถในการอ่านเร็วด้วยความเข้าใจ ภายในเวลา 1 นาที ซึ่งวัดจากอัตราเร็วในการอ่าน และคะแนนความเข้าใจในการอ่าน
3. อัตราเร็วในการอ่าน หมายถึง จำนวนคำที่นักเรียนอ่านได้ภายในเวลา 1 นาที
4. ความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการรู้ เข้าใจเรื่องราวที่อ่าน และเข้าใจความมุ่งหมายของผู้เขียน ซึ่งวัดจากจำนวนข้อคำถามที่นักเรียนตอบถูกต้องหลังการอ่าน โดยคิดคะแนนออกมาเป็นเปอร์เซ็นต์
5. แบบทดสอบสมรรถภาพการอ่านเร็ว หมายถึง แบบทดสอบซึ่งประกอบด้วย เนื้อเรื่อง จำนวน 4 เรื่อง และข้อคำถามวัดความเข้าใจในการอ่านจำนวน 40 ข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้วัดสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียน
6. แบบฝึกสมรรถภาพการอ่านเร็ว หมายถึง แบบฝึกการอ่านจำนวน 30 ชุด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ฝึกสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียน
7. นักเรียน หมายถึง นักเรียนทั้งชาย และหญิงที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2535 โรงเรียนคอนสารวิทยาคม อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางสำหรับครูภาษาไทยในการพัฒนาสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เป็นแนวทางในการปลูกฝังและส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและพยายามพัฒนาสมรรถภาพการอ่านของตนให้สูงขึ้น
3. เป็นแนวทางให้ครูภาษาไทยหาวิธีการปรับปรุง และส่งเสริมด้านการอ่านเร็วของนักเรียนเพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในชั้นสูงของนักเรียนต่อไป
4. เป็นแนวทางสำหรับครูและผู้สนใจในการศึกษาค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับการอ่านเร็วเพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนต่อไป